

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravištvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške-Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2. I. 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 202.

V Ljubljani, v soboto 5. septembra 1891.

Letnik XIX.

VABILO

javen shod,

katerega priredi

„Katol.-politično društvo“

v Žužemberku

na Mali Šmaren dné 8. septembra ob

3. uri popoldne

v župnijskem dvercu.

Dnevni red:

1. Deželni poslanec Ignacij Žitnik poroča o delovanju deželnega zbora.
2. Državni poslanec Fran Povše poroča o delovanju državnega zbora.
3. Posamezni nasveti.

Shodu bode predsedoval društveni predsednik prečast. g. kanonik Karol Klun.

K obilni udeležbi vabi volilce

odbor „Katol.-političnega društva“.

Šolsko nadzorstvo in Slovenci.

V lanskem deželnozbornem zasedanju je gosp. deželni predsednik, odgovarjajoč na neko interpelacijo, naznanil, da se misli razdeliti šolsko nadzorstvo za kočevski okraj. Slovenske šole bode nadzoroval drugi nadzornik, kakor nemške. Letos se je

to že izvelo in nemške šole so dobile svojega nadzornika. Tej razdelitvi nimamo dosti ugovarjati.

Popolnoma prav je, če nemške šole nadzoruje Nemec. On bode najbolje poznal potrebe nemškega prebivalstva. Ravno tako je pa tudi umestno in jedino pravično, da slovenske šole nadzoruje slovenski nadzornik, in sicer mož, ki ni Slovenec le po imenu, temveč tudi po mišljenju.

Te dni je neki zastopnik kranjskih Nemcev sprožil v velikem dunajskem listu misel, da se za kranjske nemške šole imenuje poseben zastopnik v deželnem šolskem svetu. Mi smo že jedenkrat izrekli misel, da bi bil ta zastopnik odveč, kajti kranjski deželni šolski svet se ozira tudi na najmanjšo željo kranjskih Nemcev. Zelo, da se naredi mir mej narodnostima, bi mi tudi temu dosti ne ugovarjali. Nemci bi vsaj potem lahko mirno spali, dasiravno se jim že sedaj ne godi niti najmanjša krivica.

Na Češkem se je razdelil deželni šolski svet v češki in nemški, in kakor izvemo, prav dobro poslujeta oba oddelka. Marsikomu prepripi se je s tem izognilo. Čehi sami tudi boljše skrbé za češke šole, nego bi mešani deželni šolski svet, Nemci pa boljše za svoje. Nemci so posebno zadovoljni z razdelitvijo in so se poprej najbolj poganjali zanju.

Kar je pa vlada spoznala primerno za Kranjsko in Češko, mora se izvesti tudi za druge kronovine z mešanim prebivalstvom. Če se je vladi potrebno zdelo, da sta se imenovala za nemške šole v kočevskem in novomeškem okraju in za nemške šole v Ljubljani in radovljiškem okraju posebna nadzornika, smemo Slovenci s tem večjo odločnostjo zahtevati, da se za slovenske šole na Koroškem in Štajerskem imenujejo posebni nadzorniki. V koroškem in štajerskem deželnem šolskem svetu sta le zastopnika katoliške cerkve Slovincem naklonjena moža.

Če kranjski Nemci zahtevajo, da se zanje imenuje poseben zastopnik v deželnem šolskem svetu,

smejo pač koroški in štajerski Slovenci zahtevati s tem večjo opravičenostjo, da se imenujejo za slovenske šole posebni zastopniki.

Naloga naših poslancev pa bodi, da se s svojo odločnostjo pri priliki za to oglašé.

Morda kdo poreče, da bi to ne bilo v zmislu prestolnega govora, ki zahteva, da se narodna vprašanja postavijo z dnevnega reda?

Ali Nemci sami hočejo to vprašanje zastran Kranjske sprožiti v deželnem in državnem zboru. Če pa Nemci jedenkrat sprožijo to zadevo, se pač od nas ne more več pričakovati, da bi molčali. Tukaj gre za obstanek našega naroda. Baš s šolami po Koroškem posebno hitro ponemčujejo naš ljud. Napačno urejene šole pa nam tudi ne morejo dati one izobrazbe, ki je nam potrebna v narodnem in narodno-gospodarskem boju.

Stvar ni lahka in mi vemo, da tudi na prvi hip ničesa ne bomo dosegli. Ustrašiti se, pa nam ni treba. Podobne naredbe, kakor pri nas, so tudi na Moravskem in v Šleziji. Slovanski poslanci teh dežel bodo gotovo naše zastopnike radi podpirali. Dogovoriti se morajo najprej z njimi, kaj naj zahtevajo in kako naj postopajo. Najbolje bi bilo seveda, če se deželni šolski sveti razdelé, če pa to ne bode šlo, morali se bomo prvi pot s kako manjšo pridobitvijo zadovoljiti.

Vemo sicer, da vlada s prva temu ne bode posebno naklonjena. Odločno pa že zaradi tega ne bode mogla odkloniti naših zahtev, ker je sama bila za razdelitev deželnega šolskega sveta na Češkem in tudi na Kranjskem pospešuje razdelitev nadzorstva. Tako strankarska pač ne more biti, da bi kar rekla, taka razdelitev se more dovoliti le tam, kjer je Nemeem v korist. Prej ali slej se bode tudi vlada udala, ker se ne dá tajiti, da bi se pospešila sprava mej narodnostimi s primerno razdelitvijo šolskega nadzorstva.

Pa še na nekaj drugega moramo opozoriti. V nemškem narodu vrši se neki prevrat. Nasprotstvo

LISTEK.

Sprehodi po praški razstavi.

Napisal Tinec Groga.

V.

Kar je še ostalega samo na sprednjem manjšem prostoru, zadostuje ti v ogledovanje še cele dneve; tu je paviljon „životnostenske banke“ z ogromnim gradivom, zadevajočim finančne in kreditne razmere, med tem najzanimivejše grafične slikarije o fluktuaciji vrednostnih papirjev; tu je kiosk trdke A. Tschinkel, katera ima tudi v ljubljanski tovarni napravljene sladkarije, šokolade in jednako blago razstavljeno; tu je Raubitschehova železna hiša, katera se dá v dveh dnéh kamorkoli prenesti in zgraditi, preskrbljena za celo družino z vsem potrebnim pohištrom, vseskozi od stropa do pōda iz železa; ali ima praktično vrednost, to bo še le prihodnost pokazala. Tu je poslopje pražanskih mestnih plinarn z mnogovrstnimi strokovnjaškimi zbirkami; tu je stavba čeških papirnih tovarn, v kateri vidiš med drugimi stvarmi od stopinje do stopinje, kako se kós lesa naredi v kratkem v najfinejši regalni papir; paviljon Nj. ces. vis. nadvojvode Frančiška Ferdinanda d'Este s pridelki konopiščanskega nadvojvodskega kamnoloma; paviljon prve domače konfek-

cijonarke Ludmile Hospodar; dalje paviljon pražanske družbe za izdelovanje cementa in apna; topliškega šamotskega blaga; Gottwaldov paviljon z mnogovrstnim železnim pohištrom in povrtnim orodjem, in še več od zasebnikov, društev ali mest prirejenih družih, in povsod vidiš kaj zanimivega.

Nekoliko se moramo ustaviti vsaj pri sadjarski in vinarski razstavi, katera je na górnjem prostoru blizu v sredi med ravno naštetimi. Na sprednjem vhodu predgrajen je ličen paviljon z ukusno sestavljenimi šopki in grmiči rož in cvetk, domačih in z velikim trudom umetno odgojenih; zadej se razprostira dolgo poslopje, polovica namenjena cvetličnim, polovica sadjarskim, po letnem času menjajočim se razstavam; krog tega pa so široko na okrog nasajena v lepo oddeljenih gredicah mlada drevesca, jabolčna, hruškova, češpljeva, slivova, češpljevoeva, ob katerih visi večinoma zrelo ali polzrelo sadje; prijetno iznenadi te malo jabelčno drevesce v obliki lire vzgojeno, ob strunah in državcih mu visé ru-dečelična, na njem dozorela jabolka; tudi vinska trta in razno drugo vrtno sadje, kot: sv. Ivana grozdje, drnule, zlata jabelka in jednaka, vidi se po večkrat v obliki kočice, ali šopka, ali venca in enakih podob. A rože so ti vseskozi take, da niti ne misliš, da so se „gor“ po Labi, prot' severu“ razcevele, in sadje, da boljsega in lepsega Gorica in

Meran, avstrijski sadjarni „par excellence“, ne moreta roditi.

Še je tu zgoraj paviljon čeških turistov, kateri je razstavil ta šport zadevajoče predmete, kakor obleke, palice, krapše, zemljevide z društvenimi znamenji po gozdnih potih in jednako; tudi ima za malo vstopnino zbirko lepih razgledov po domači zemlji pod štereoskopom in krasno dioramo na ogled; zadnja — večjih se je videlo, lepših gotovo ne — predstavlja boj Pražanov meščanov in dijakov proti Svedu Königsmareku 1648. leta pri Karlovem mostu, ki je sedaj po lanski povodnji pretrgan. Gledaš iz starega mesta tik mosta čez Vltavo; kipi svetuikov (sicer anahronizem na dvorani, ker so se vsi še le pozneje postavili) imajo čisto jasne konture, zgoraj onostran Gradžane, sv. Vida mogočna gotiška cerkev je še cela, ne pol razvalina, na podnožju ob reki krvav boj, onkraj mosta zgornji del visokega križa z glavo Križanega odbit (zgodo-vinsko), a tudi pod križem truplo bojevalca z odsekano glavo. Kot okamenel stojiš pred blizu sto štirjaških metrov veliko podobo, tako mogočen vtis napravi ná-te.

Tudi še v sprednjem delu, na častnih mestih, kakor se spodobi, tik pred palačo, na obeh straneh Jurija Poděbradskega, sta dva znamenita paviljona: deželnega odbora in mesta Prage; prvi v prostornih

proti Slovanom vidno pojema. Samo židovski liberalci še vedno propovedujejo narodno borbo. Ni davno temu, ko so dunajski protisemiti bili še najhujši sovražniki Slovanov. To so tudi pri neki priliki jasno pokazali v dunajskem mestnem zboru. Letos so pa protisemitski vodje potovali na razstavo v Prago in se ondu izjavili, da se naj bi v vseh avstrijskih srednjih šolah učila češčina.

Mi vemo, da mnogi protisemiti niso posebno zanesljivi možje, da so že večkrat menjali svoje mišljenje. Zaradi tega pa ne pripisujemo njih besedam posebnega pomena. Ali pomenljivo je, da so se protisemiti upali bratiti s Čehi. Pred dvema ali tremi leti bil bi nastal velik hrup proti vsakemu, ki bi se bil upal izpregovoriti dobre besede za Čeha. Letos se pa razven židovskih listov nikdo ni izpodtikal nad tem. Prebivalstvo samo spoznava, da je potrebna sprava s Slovani in da narodni razpor koristi le židovski kliki in nekaterim politikom po poklicu. Pričakovati torej smemo, da se bode ta spravljeni duh vedno bolj razširjal med nemškimi narodom, pa tudi med nemškimi politikami. Zaradi tega pa pričakujemo, da bodo mnogi nemški poslanci podpirali naše pravične zahteve, posebno ker morajo spoznati, da mi ne kratimo Nemcem njih pravic, temveč le zahtevamo, kar nam gre. Položaj torej ni povsem obupen. Treba je le odločnega, previdnega postopanja in uspeh ne bode izostal.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. septembra.

Notranje dežele.

Češki katoliški shod se letos ne snide. Sklicali se bode bolj ob mirnem času in bode najbrž zboroval na Moravskem. Na Moravskem se liberalizem še ni tako vjedel med slovansko prebivalstvo, kakor na Češkem in se zaradi tega zdi nekaterim Moravska primernejši kraj za katoliški shod.

Mladočehi. Poljski listi ostro obsojajo nameravane demonstracije Mladočehov. „Przeglad“ piše, da je mladočeška frakcija na nasprotnem koncu politične zrelosti. Zna prouzročati mnogo hrupa, ali v parlamentu nima nobenega vpliva in nikdo je za resno ne zmatra. Mladočehi ne bodo nikoli imeli posebnega vpliva na politiko naše države. Mladočeško gibanje bode vsekako brez uspeha. — Iz poljskih listov se jasno vidi, da je nasprotje med Mladočehi in Poljaki vedno večje.

Kmetska stranka se snuje v Galiciji. Ta stranka bi združevala poljske in rusinske kmete in bi se poganjala le za kmetske koristi. Dobrega od te stranke ni pričakovati, kajti delala bode le zmešnjave in pod pretvezo kmetijskih koristij razširjevala liberalizem, kakor to delajo češka kmetijska stranka in nemška kmetska društva.

Ženska emancipacija. V Stryju v Galiciji je shod žensk sklenil, da se pošlje državnemu zboru prošnja, naj bi se ženske vsprejemale v gimnazije in vseučilišča. Mi pač mislimo, da v Avstriji ni posebne potrebe, da bi ženske pohajale visoke šole, ker nam ne manjka moške inteligence. To se dá k večjemu opravičevati v Rusiji, kjer je res z zdravnicami ustrezno mnogim krajem, ker jako pomanjkuje zdravnikov.

dvoranah razkazuje izdelke, načrte in vspehe dobrodelnih zavodov deželnih, kmetijskih in obrtnih šol, mnogo načrtov izmed dvesto deželnih mostov, po katerih se vidi, da je stal vsak na tisoče goldinarjev.

Zadnji, mestni, paviljon obseza mnogo načrtov kraljevega mesta v silnih formatih, med temi kot „unicum“ jednega iz 1419. leta, na katerem je vsaka malenkost, krajevno ali zgodovinsko spomina vredna, zaznamovana; dalje izkaze mestnih dobrodelnih zavodov, učilnic, fizikata, hranilnice, načrtov o vodovodu, kanalizaciji, in Bog vé še koliko znamenitostij; vse polno je takih stvari vmes, kakoršnih nijedno mesto na svetu ne more pokazati. Oba ta paviljona pa ti pričata kakor o burni zgodovinski preteklosti, tako o neizmernem bogastvu češke dežele, najlepšega, najdragocenejšega bisera v avstrijski kroni.

Zopet smo pri sprednjem vhodu v središče vse razstave, v obrtniški palači. Tu ti še nekaj pokazem, ne da bi me zapeljivca imenoval. Glej, na levi, tam za deželnega odbora paviljonom, — meščansko plzensko pivarno, kjer kuharica napravi stvari, tudi ne najslabejše v razstavi, urni natakariji pa prinašajo bistro plzensko, najboljšo avstrijsko pivo; na desno, malo krog desnega krila glavnega poslopja, pa toči Viktorin zlato melniško kapljo.

Reforma uprave na Ogerskem. Ministerstvo agersko nikakor ni opustilo misli, da bi se premenila uprava. Stvar hoče sedaj drugače začeti. Predložila ne bode le jednega načrta, ki bi imel več nego sto paragrafov, temveč bode predložila pet ali celo šest raznih zakonov, ki bodo skupno ravno to obsegali, kar je lanski skupni načrt. Vlada misli, da bode tako vsaj jeden del svojega dela dovršila, ker opozicija vendar ne bode z dolgimi govori preprečila, da bi se kateri teh krajših zakonov ne rešil. Tako je mogoče, da vlada potem še vso stvar srečno dovrši.

Vnanje države.

Katoliški shod v Gdanskem je sklenil, potegovati se za to, da se veronauk po vseh šolah poučuje v materinščini in da se šole postavijo na strogo versko podlago. Shod se je tudi bavil s socialnim vprašanjem. Izrekel se je, da je treba skrbeti za zdrava stanovanja delavcem, snovati katoliška društva mojstrov, pomočnikov in učencev.

Rusija in Turčija. Vedno jasneje je, da Angleži nimajo povoda, jeziti se, ker je Turčija dovolila nekaterim ruskim ladijam prehod skozi morske ožine. Turška vlada je že pri tem mislila na svojo varnost. Mnogo ladij se ne bode moglo splaziti pred Carigrad. Ladije-križarice, ki bodo vozile kaznjence, katere stražijo vojaki, in pa vojaške novince v vzhodno Azijo, bodo res smele skozi Dardanele, ali rusko veleposlaništvo bode moralo poprej nazniti njih prihod. Ladije, ki bodo pa vozile rezerviste iz Azije, kateri seveda ne bodo oboroženi, bode pa smele skozi Dardanele, da le objavi njih poveljnik, kaj vozi. Vidi se torej, da je bilo več krika, nego ga je bilo treba.

Norveštja. Norvežani vedno odločneje zahtevajo, da se za Norvegijo osnuje posebno ministerstvo vnanjih stvari. Nedavno se je znani pesnik in politik Björnsterne Björnson izjavil, da se mora razdreti unija s Švedijo, če se Norvežanom posebno ministerstvo vnanjih zadev ne dovoli.

Izvirni dopisi.

Ribnica na Pohorju, dné 1. sept. (Dokaz lojalnosti Slovencev na Veliki Kapi.) Ko so Slovenci na severnem Pohorju zaslišali radostno vest, da obišče naš svetli vladar slovensko spodnje štajersko zemljo in sicer starodavno mesto Celje, bili smo od čutila udanosti do našega vladarja toliko navdušeni, da smo hiteli na najvišji naš pohorski hrib, „Veliko Kapo“, od koder imamo lep razgled po celi savinski dolini, skazat našo lojalnost s tem, da smo tamkaj prižgali kres. Naše kmečko bralno društvo in njegovi prijatelji so šli opoldne dné 30. avgusta od doma na pot na imenovano „Veliko Kapo“ in so počasi dospeli ob 4. uri popoldne na dotični visoki hrib. Dospevši tje, nosili so skupaj veliko gromado suhljadi in drv. Na to je začel škropiti dež. Ko pa se je vreme zjasnilo ter nastal mrak, prižgala se je gromada in ogromni ogenj razširjal je svojo svetlobo in žarke na vse strani. S to-le malenkostjo skazalo je bralno društvo svojo udanost presvetlemu cesarju. Ko je gromada plapolala v najvišjem plamenu, je načelnik višje omenjenega bralnega društva zaklical trikratni živio na našega preljubljenega cesarja in na to so zapeli navzoči cesarsko pesem.

Ganljivo pa je bilo videti toliko ognjev na vseh gričih in hribih po spodnje štajerski deželi, v očiten dokaz, kakšno udanost in zvestobo goji v svojem srecu slovensko ljudstvo do svetle habsburške dinastije. Posebne omembe vredni bili so kresovi, katere so potem naši slavljenici opazovali z „Velike Kape“. Takó je gorel velikanski kres na Valovcu, jeden na Vitanjski planinki, drugi zopet na Planjici, pa na hribu pri sv. Uršuli; potem na Kozjaku kakih pet, na visoki solčavski planini trije ognji; a posebno lepó nad vse pa je bil razsvetljen hrib pri svetem Križu pri belih Vodah, kjer je bil ves hrib v jednem samem ognju. Po savinski dolini pa ga ni bilo griča, ki bi bil brez ognja, katerih naši opazovalci niso več šteli.

Strel iz topičev slišal se je celó do polnoči, a ob 11. uri pritislila je na naš hrib gosta megla, ki je zakrila daljši razgled. Ob 12. uri po noči odpotovalo je tukajšnje bralno društvo z razsvetljene „Velike Kape“, potem ko je njega načelnik zaklical še enkrat živio našemu presvetlemu cesarju, poudarjajoč s tem klicem géslo: „Vse za vero, dom in cesarja!“

Od Dev. Mar. v Polju, 3. septembra. Kako žalno je bilo nekaj za vrle sine Slave — za teptane sine tožne majke!! Nikakega veselja ni si smel privoščiti ubogi trpin. A teptani orjak, ki je zrl, kako prosto dišejo njegovi sosedje, mislil si je pač sam pri sebi, zakaj bi se ne smel veseliti i jaz?

Saj človek ni porojen le za delo, privoščiti si sme i poštenega veselja!

Toda naj preidem k stvari samej. Ni še preteklo leto, kar se je osnovalo bralno društvo pri D. M. v Polju. Pretečeno nedeljo je priredilo to društvo lepo veselico. Na ukusno olepšanem vrtu gospoda Gostinčarja zbralo se je že pred četrto uro mnogo občinstva, med katerim je bilo videti tudi mnogo domoljubov iz Ljubljane in drugih krajev. Ob četrty uri se je pričelo streljanje na dobitke in šaljiva loterija. Vse to se je vršilo med igranjem dveh godb, koji sta prav povoljno rešili svojo nalogo. Pevski zbor pod vodstvom g. nadučitelja Kavčiča je jako zanimal občinstvo. Mešani kakor moški zbor pel je prav krasno in pokazal s tem, kako ljubi slovenski sin — slovenska deklica lepo petje, ki naj doni preko vseh slovenskih planin in ravnin.

Ob 8. uri bil je pričetek veseloigre „Bob iz Kranja“. Igralo se je prav izvrstno. Gospice igralke in gg. igralci rešili so jako dobro svoje vloge in so s tem tudi jasno spričali, kako napreduje dramatična veda med Slovenci. Ako omenjam posameznih vlog, omeniti mi je v prvi vrsti Nežike, potinje iz Kranja (gospica Ivana Kuhar). Lepo je pela vloške svoje in občinstvo jej je z ogromnim ploskom pač dovolj izreklo svoje priznanje. Tudi Polonica (gosp. Minka Valant) pogodila je vrlo dvojna svoja čustva. Kar se tiče vlog gg. igralcev, bile so vse v dobrih rokah. Ne vem, koga naj bi prvo omenil, ali strogega kotlarskega mojstra Tomaža (g. A. Škofic) ali premetenega Matičeta, njegovega pomočnika (g. A. Lap), ki je tudi izvrstno pel svoje vloške. Obrtnika Grabeža je prav dobro igral g. Ivo Rozman. Veselica nam ostane v dobrem spominu.

Iz Prage, dné 2. sept. (Cesar v Pragi. — Jubilejski dan jubilejske izložbe. — Čehi in hrvatske izjave.) Po dolgih letih bode vendar zopet naš kraljevski grad videl svojega vzvišenega gospodarja in opuščeni Hradčani zablesteli bodo zopet v kraljevskem lesku. Vest, da cesar o sv. Vavracu dospeje v Prago, ta vest veselo danes odmeva po češko-slovanskih pokrajinah. Saj je krona tisti tolažilni žar, v kojega je češki narod vselej upiral oči svoje, pri kroni iskal je i tedaj zavetišča, ko so v nje bližini neprijateljski svetovalci zavzemali mesta; krona je bila v vseh dobah najmočnejša vez vseh narodov v cesarstvu, v trenutkih najljutejših ustavnih borb in neblagih narodnostnih preprirov. Velikanski je ta čut, globoko vkoreninjen v mislih in čeških sreih, kojega goji češko ljudstvo do cesarjeve osebe, do dediča krone sv. Vavra, Karola — očeta domovine, Podjebrada in Rudolfa. Dasi so Čehi še vsikdar navdušeno in trdno nádejo pozdravljali in vsprejeli kralja svojega, kedarkoli je došel med-nje, velja to še tembolj zdaj, ko je obišče, da se sam uveri o češki delavnosti, čeških naporih in umu, kakoršnega predložuje izložba.

Celih najst let ni videla Praga Nj. Veličanstva v svoji sredi. Ko se je tu mudil zadnjikrat — bajé je bilo to meseca junija 1. 1880. — imeli so Nemci še večino v deželnem zboru, deželni maršal je bil knez Auersperg, cesarjev namestnik Weber in v ministerstvu so zasedali ministri Horst, Korb in Stremayr, pristaši nemških centralistov. Med to dobo bil je sicer na posamičnih krajih na Češkem in Moravskem, na pr. v Kromerizu, kjer se jutri otvori pod pokroviteljstvom Nj. em. kardinala in knezo-nadškofa olomuškega grofa Fürstenberga gospodarsko-obrtniška izložba v njega vrtu „Května“ — dalje v Plznu, Pisku, Čeških Budějovicah in Jiglavu. Toda k takó slavnostnemu aktu, kakor ta mesec, ko poséti izložbo, koji je sam pokrovitelj, ga niso še pozdravljali Čehi. Nebrojni sovragi in klevetniki, ki so hujskali in rili zoper izložbo in sramotili narod pred kraljem, so zdaj sami osramočeni.

Umevno je torej, da je vesela vest o cesarjevem prihodu prouzročila v naši izložbi in med vsem stanovništvom najradostnejše gibanje, osobito pa v mestnem zastopništvu. Mnogo je seveda želja in hrepenenj, koje neguje to kraljestvo. A vse te želje oglašajo se i tedaj glasneje, kedarkoli lesk krone blesti v naši sredi. To je isti čut, kakoršen se polasti rodbine, ko se med njo povrne oče. Čehi so navajeni iskati vse prospešno za-se in vse dobro osobito pri kralju, ker vedó, da njegovo očetovsko oko brzo uzré vse, česar treba v blagor naroda in dežele. Čehi se čutijo z njim močne in nerazdružljive, torej je tudi umevna ta nepopisna radost, koja preveva brez izjeme vse kraljestvo, odtodi to trdno

(Dalje v prilogi.)

zaupanje, da bode vladarjevo bivanje med nami prineslo deželi in stanovništvu blagoslov.

Prihodnjo nedeljo bode baš 100 let, ko je bil za nepopisnega sijaja in prelepih slavnostij kronan za češkega kralja cesar Leopold II. na Hradčanih in njega soproga Marija Ludovika za kraljico. V dan 6. septembra l. 1791. bila je pa otvorjena zajedno v kraljevskem gradu prva češka obrtna izložba, in v ta spomin prirejena je letošnja izložba, koja občuduje ves omikani svet. Prvotno so bile za prihodnjo nedeljo nameravane velikanske slavnosti, ker je pa izvrševalni odbor sklenil te dni, da se prelože vse slavnosti na dōbo, ko cesar obiše Prago, v jubilejski ta dan ne bode nobenih javnih manifestacij.

Samo v retrospektivni palači in paviljonu mesta Prage bodo izložene starodavne noše in dragocenosti, ki pohajajo od slavnosti iz l. 1791. Praška občina je torej v svojem paviljonu izložila prekrasno, dragoceno nebo, pod kojim je šel cesar in kralj češki, Leopold II. v hram sv. Vida h kronanju; mesto je tedaj dalo izgotoviti to nebo za 12.000 gl.; na jedni strani je všit na zlati svili češki lev, na drugi strani pa cesarski orel.

Toda kakor češki ljud težko prenaša politično razkosanost dežel svetovlaavske krone, isto tako hrepenē i bratje Hrvati v slednji dōbi po zjedinenju. Na papirju imajo seveda Hrvati več samostojnosti, nego vsi Slovani v tej polovici cesarstva. Slovani, dasi smo v veliki večini, smo s pomočjo volilnega reda v manjšini. V državnem zboru, ako prištejemo slovanskim poslancem i konservativne poslance izmed veleposestev, imamo med 353 členi samo 156 sedežev. „Da bi se izvršilo zjedinenje Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo“ — pravi „Česká Politika“ — „bil bi oslabljen slovanski živelj v dunajskem parlamentu. Dalmacija pošilja na Dunaj 9 poslancev, med kojimi je 8 Slovanov, torej je vsaka izguba, koja bi zadela avstrijske Slovane v njih vrstah, občutljiva; pomoč Hrvatom iz Dalmacije v ogerskem državnem zboru je pa neznatna.“ — Pozornost pa, s kojo Čehi opazajo vse te izjave, svedoči, kako občutljiv in kočljiv je najjužnejši vozle nerešenih slovanskih vprašanj v našem cesarstvu!

Deželna učiteljska konferencija.

V Ljubljani dnē 2. septembra.
(Druga seja.)

Prisotni: G. deželni predsednik baron Winkler, vodja gosp. Tomo Zupan in ravnatelj gosp. Andr. Praprotnik kot častna gōsta in člana deželnega šolskega sveta, vsi nadzorniki in poklicani delegati. — V pregrajenem prostoru in na galeriji zbralo se je čez 50 poslušalcev učiteljskega stanu.

Gosp. deželni šolski nadzornik Šuman otvori sejo in čita naučnega ministerstva razpis z dnē 20. aprila 1879, da je sklepe tedanje deželne konferencije zadovoljno na znanje vzelo. Prestopivši k točkam današnje obravnave pravi, da je sedanje posvetovanje nekako nadaljevanje zadnjega zbora. Na vrsti je čitanje praviilnega reda, najprej v slovenskem, potem v nemškem jeziku.

Delegat g. prof. Linhart si izprosi besedo v opravičenje, ker ga je tukajšnji slovenski list napadel, češ, da je nameraval proti razpravi g. dr. Zupanca o šolski higijeni prouzročiti razgovor, ki bi bil v neakem nasprotju s strokovnim predavanjem g. doktorja. Njemu ni bilo do tega, da bi bil kaj ugovarjal, marveč hotel je opozarjati na to, da se nauk o zdravstvu tesno naslanja na somatologijo, ki je učni predmet na učiteljišču.

G. prvomestnik priporoča potem gg. Levca in Žumra, da se volita za reditelja. G. Zarnik nasvetuje g. Gregorina in g. Beleta, slednji pa se zaradi bolezni brani ter pravi, naj se g. prvomestnika predlog sprejme, kar obvelja.

Prečitani praviilni red je bil povod obširnemu razgovoru.

Ravnatelj in nadzornik g. Senekovič vpraša, je li praviilni red veljaven? G. prvomestnik se sklicuje na ministerski ukaz z dnē 8. maja 1872. l. § 19, in gosp. deželni predsednik pristavlja, da ima odbor načrt praviilnega reda narediti, zbor pa potrditi in po potrebi predrugačiti. G. Senekovič želi, opirajoč se na to pravico, da se vsakemu govorniku dovoli govoriti o jedni in isti stvari dvakrat mesto enkrat; treba namreč na pro- in contra-

govore dajati pojasnila in še bolj utrjevati prvotne nazore in nasvete, zato priporoča preuredbo dotične določbe. G. prvomestnik misli, da imajo poročevalci itak pravico dvakrat govoriti, ker imajo po praviilnem redu tudi končno besedo. G. baron Winkler naglašja, da bi se z večkratnim oglašanjem o eni stvari obravnave zelo zavleklo. Zborovanje bode komaj shajalo s časom; zato priporoča srednjo pot. Vsakdo ni pripravljen na ugovore, ki oslabljajo ali uničujejo prvotne razloge, zato bi bilo prav, da se sme vsakdo dvakrat oglašati k besedi.

G. Senekovič predlog se torej sprejme in § 16 praviilnega reda v tem smislu popravi.

Proti določbi, da se morajo samostalni predlogi vsaj eden dan pred zborovanjem odboru izročiti v presojo, oglasi se g. prof. Linhart, ker je premalo eden dan, da bi odbor na drobno prerešetal važnost nasvetov, katerih je kakor pri tej priliki menda krog 80.

G. dr. Romih je za prvotno stilizacijo, in g. Ribnikar naglašja, da bi tudi odbor moral 14 dni prej sklican biti, ako se hoče, da ima nasvetovana prememba kaj veljave. Ker je samo 6 glasov zá-njo, sprejme se prvotni tekst.

G. prof. Linhart naglašja potem potrebo, da vsak član konferencije dobi oficijelno vabilo od dež. šolskega oblastva, v katerem bi bilo določeno: čas, kraj in vspeored skupščine — in to tudi vsaj 14 dni prej, ker je vendar-le potrebno, da se vsak pravčasno pouči o važnih predmetih konferencije.

G. prvomestnik meni, da se to lahko zgodi, vendar vspeoreda za vsako sejo, razun prve, ni možno prej določiti.

Vladni zastopnik g. baron Winkler smatra izraženo željo utemeljeno. Prememjevalni predlogi se morajo pripravljati. Predmeti obravnave zahtevajo zrelih študij; zato bi on podpiral ta nasvēt, da se vabilo z omenjenimi določbami in vspeoredom delegatov dostavi. — Seglasno sprejeto.

Potem še gg. Wallner in Bele opozarjata na male pogrēške v nemškem in slovenskem tekstu in ves praviilni red se sprejme „en bloc“.

G. Spintre vpraša, je li gotov odbor 9 članov, ali bode dvanajstotica v njem sedela, ker okraja postojinski in kočevski nimata v njem nobenega zastopnika?

G. dr. Romih ugovarja, da se ne more več predrugačiti red, ker je že sprejet in sklenjen.
(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. septembra.

(Prevzvišeni mil. gosp. knezoškof Jakob) odpeljali so se danes birmovat v Logatec.

(Javen shod volilcev,) katerega priredi „Katol. politično društvo“, bode na praznik prihodnji torek dnē 8. t. m. ob 3. uri popoldne v Žužemberku v župnijskem dvorcu. Dnevni red je objavljen na prvi strani današnje številke. Posebna vabila se nezo razposlala, povabljeni pa so vsi volilci trebanjskega volilnega okraja.

(Katol. tiskovnemu društvu) pristopil je kot dobrotnik č. g. Alojzij Kumer, župnik v Ratečah, ter je v podporo krščanskega tiska daroval sto goldinarjev. Č. g. župnik v pokoju, Leopold Gestrin, že dosedaj društvu ustanovnik, podaril je petdeset goldinarjev za napravo nove tiskarne in v isti namen poklonil je č. g. farni upravitelj Jernej Zupanec društvu 30 glđ. Bog plačuj vrlim dobrotnikom!

(Politično maščevanje.) V zadnjem času smo na Kranjskem prišli že tako daleč, da pristaši narodno-napredne stranke niso zadovoljni samo s svojo „krtačo“ in njenim starejšim bratom, ki pod imenom „Slov. Naroda“ malone od svojega postanka seje prepir med Slovenci, temveč iščejo zadoščenja svoji nestrpnosti tudi pri sodiščih. Pred meseci so hoteli našemu uredniku „izrjavati nekaj las,“ kakor se je nekdo nemški izrazil v svoji svēti jezi. To jim je izpodletelo. Nato so se spravili na urednika „Domoljubovega.“ Nedavno pa se je zaradi zadnjih državnoborskih volitev neki dopisnik iz Kranja hotel ohladiti jezo nad gospodom I. Lavrenčičem, kapelanom v Kranju. Pisal je v „Slov. Narodu,“ da je imenovani g. kapelan nekega šolarčka „po glavi očesal“ in s palico tako pretepel, da je „imel deček na treh mestih prebito kožo, spodnjo obleko krvavo in neznosne bolečine.“ Isti dopisnik je pozneje v drugem dopisu ponavljal svoje trditve

in dostavil: To smo pripravljene dokazati. Oče dečkov je ovadil „ta čin duhovskega upliva na šolske zadeve in verskonavnega življenja c. kr. okr. glavarstvu s prošnjo, naj se uvede postavno postopanje proti brutalnemu kapelanu.“ Kakor se nam poroča, je c. kr. okr. zdravnik gosp. dr. Šavnik dnē 5. avgusta natančno preiskal dečka, pri katerem pa ni našel najmanjšega sledu kake poškodbe. Na podlagi te izjave je c. kr. okr. sodišče g. kateheta po dvakratnem, jedenkrat zapriseženem zaslišanju dečkovih starišev — dnē 26. avgusta nekrivim proglasilo. Res je torej to, kakor smo že omenili, da je g. katehet na neškodljiv način kaznoval dečka zaradi pohujšljivega prestopka. Kakor čujemo, kuha se zopet nova pravda iz politične maščevalnosti.

(Nereča v gorah.) Izpod Triglava se nam piše: Vkljub slabemu vremenu ima letos Triglav vendar nenavadno obiskovalcev. Ni skoraj dneva, da bi je kdo ne mahnil na vrh plečastega velikana. V nedeljo tri tedne jih je bilo nad 20 gori. In sedaj ob začetku septembra, ko se je naredilo nekoliko bolj ugodno vreme, vidimo vsako jutro sprehajati nekoliko parov Triglarjev vrh skalovja sivega Triglava. V časopisih beremo letos o prav mnogih nesrečah v planinskih krajih. Tudi naša gorenjska Svica, kakor se kaže, ne bo brez tacega žalostnega dogodka. Dnē 13. avgusta odide iz Mojstrane od Šmerca dr. Holst, deželni sodnik (Landesrichter) iz Schöneberga pri Berlinu, brez vodnika, prvič in sam na Triglav. Brežna vzel je seboj le za silo. Misli je nazaj gredoč iti naravnost po Radolni na Bled. — Od tega dnē pa po možu ni ne duha ne sluha več. Toliko je gotovo, da ga je na potu na Triglav videl še v Kotu neki ogljar in prav v koncu ravno te dolinice neki pastirček, od tod dalje pa ponehajo vsi sledovi za njim. Pred enim tednom oglašili so senjegovi ljudje po njem; tukaj smo seveda mislili, da je odšel na Bled, kakor je nameraval, sedaj ga iščemo po pečevju in prepadih to in ono stran Triglava, pa tudi po bližnjih dolinah: Vratih, Kotu, Krmi in Radolni smo že vse prebrskali. Toda vse naše preiskavanje bilo je do sedaj brez uspeha. V nedeljo ga pojde na vabilo politične gospóske po prvi sv. maši z Dovjega in Mojstrane iskat vse, kar le more lezti in plaziti se po skalovju. Če ga bomo dobili, Bog vé? Zlasti si prizadevata za ponesrečenca tast in svak njegov. Obljubila sta 100 glđ. tistemu, kdor bi ga našel. Vsak dan najameta nekoliko ljudi, ki hodijo brskati po pečevju za ponesrečencom. Sploh mislimo, da je ponesrečeni kam zašel in potem v kak prepad padel, ali pa mu je slabo prišlo, da je potem obležal. Čudno pa je: 13. avgusta so šli za in pred njim Triglarji, pa nihče ga ni videl. Toliko je gotovo, da se je ponesrečil, kje ravno, pa nihče ne vé. Čudno je tudi to, da se nemška planinska društva, katerih ud in rojak je bil, prav čisto nič ne zmenijo za ponesrečenca ter pusté le sorodnikom in nam, da ga iščemo. Zlasti se kaže „sekcija za Kranjsko“ posebno hladnokrvno. To ni prav! Naj bi gospodje imeli vsaj toliko usmiljenja, da bi pomagali nekoliko pri preiskavanju; dobro bi bilo, da bi jih politična gospóska prisilila v to. Nemške napise so nam nabili gospōda ob potih in razpotjih — za to imajo skrb, za ponesrečenega rojaka pa ne, ampak zvalé vso skrb na druge. Za sedaj le toliko! In to naj bo v svarilo tistim, ki hodijo sami na Triglav. „Gora ni nora, ampak tisti je nor, ki gre gor“, pravijo pri nas ljudje. Tudi naj bi politična gospóska pri nas dala kake prepovedi zoper tako predrznost.

(Nesrečen turist.) Sinoči, ko je že izšel list, smo dobili z Dovjega dvoje poročil, da so včeraj zjutraj po 6. uri našli truplo dr. Holsta, deželnega sodnika iz Schöneberga pri Berlinu, ki je šel dnē 13. avgusta brez vodnika na Triglav in za Omirom pod Triglavom ponesrečil. Truplo je ležalo na pol v pesku zasuto. Iskali so ga več dnij, našel ga je Vakotov Blaže, ki je prinesel zlato uro ponesrečenca.

(Praško razstavo) je obiskalo do četrtka 1 mil. 628.259 oseb. V ponedeljek so obiskali razstavo znani hrvatski učenjak, kanonik dr. Rački, g. S. Rutar, profesor zgodovine v Ljubljani, in mnogo slovanskih in francoskih gōstov.

(Zadnji posebni brzovlak v Prago k razstavi) priredi J. Paulinova potovalna pisarna v ponedeljek, 21. t. m., povodom pohoda Nj. Veličanstva presvetlega cesarja, kateri dospē v Prago dnē 26. t. m. Cene so znižane za polovico

in so iste, kakor pri prej prirejenih vlakih. Ker se povodom cesarjevega obiska v Pragi delajo v resnici velikanske priprave za sprejem, udeležilo se bode sigurno mnogo občinstva tega zadnjega izleta. Natančnejši vspeh bomo naznanili pravočasno. Oni gospodje, ki bi hoteli prevzeti razpečevanje vozniških listov in sploh pospešiti podjetje, obrnejo naj se neposredno na potovalno pisarno g. J. Paulina v Ljubljani, Marijin trg št. 1, kjer se tudi dajo potrebna pojasnila.

(S sv. Višarj) se nam poroča: Na mnoga vprašanja naznanjamo, da je vsled povodni poškodovana pot na sv. Višarje že pred nekaterimi dnevi bila lepo popravljena. Tudi v Trbižu so mostovi že postavljeni in cesta poravnana; železnična proga pri Naborjetu je za silo popravljena, da romarjem v nobenem oziru ni treba biti v skrbeh. Vreme je sedaj prav lepo. — Doslej je prišlo na goro 70 tujih duhovnikov, obhajancev je že 16.000

(Znižano vozino za delavce in delavke) je s 1. dnem t. m. uvelo ravnateljstvo državnih železnic, in sicer od bivališča do 50 kilometrov dalje za polovico v III. razredu. Pravico do te olajšave imajo vsi delavci v rednem službovanju pri obrtnih podjetjih brez ozira na starost in spol; dalje pomočniki pri trgovcih, če nimajo letne ali mesečne plače; natakariji, vozniki itd., tovarniški delavci, učenci, kmetijski in gozdarski delavci, če so plačani na dan ali teden; rudniški delavci in dninarji pri obrtnih in enakih podjetjih. Za znižano vozino pa mora imeti vsakdo legitimacijo, katero podpišeta delodajalec in delavec in s pečatom potrđita občinski urad in načelnik dotične postaje bivališča. Legitimacije pa veljajo le za jeden mesec in se morajo zopet obnoviti.

(Zlata žila pri Trstu) Te dni so razstreljavali kamen na nekem zemljišču v Rocelj in zasledili zlato žilo, 35 metrov dalje. Zemljo dalje preiskujejo, a si ne obetajo dosti vspeha.

(Pokopali) so danes v Železnikih g. A. Homana, c. kr. okr. sodnika, a ne glavarja, kakor je bilo včeraj napačno tiskano.

(Sreča ga je — ubila.) Delavec Ed. Stein v Kočicah na Ogerskem je te dni dobil na neko srečko 30.000 gld. Ko to zvé, gre samega veselja v krčmo ter ondu izpije dva litra „trapóna“. Zjutraj so ga našli z razbito glavo mrtvega — pod mizo.

(Zvezda repatica) se vidi danes po noči. To je ista, katero je že leta 1884 naznanil dr. Maks Wolf v Heidelbergu; obhod njen je proračunjen na 63/4 leta. Zdaj se vrača in bliža solneu.

(Koliko se v Avstriji pokadi tobaka.) Leta 1880 so v Avstriji tostran Litave pokadili tobaka za 61.527.603 gld., na osebo prebivalstva je prišlo 2 gld. 78 kr. Leta 1889 pa so pokadili tobaka za 78.108.276 gld., na osebo je prišlo 3 gld. 30 kr.

(Iz-pred porotnega sodišča.) Martin Šivavec je bil zaradi uboja in težke telesne poškodbe obsojen na 6 let težke ječe, poostrene vsak mesec s postom in vsako leto dné 28. junija s trdim ležiščem v temnici. — Janez Čarman iz Žlebov pri Medvodah je bil zaradi uboja obsojen na štiri leta težke ječe, poostrene vsak mesec s postom. — 17letni Fr. Klemenčič iz brdskega okraja zaradi posilstva na pol-drugo težke ječe, poostrene vsak mesec s postom.

Raznoterosti.

— Prošnja na cesarja. Peter Bati, kmet v Mondorlaku na Ogerskem, je poslal naslednjo prošnjo na cesarja: „Veleblagorodni in visokorodni gospod kralj! Krava mi je poginila, koruzo toča pobila, brezbožni davčni eksekutor me nadleguje, če tudi mu je moj svak boter. Denarja mi nikdo ne da in tudi v Mondorlaku denarja ni. Prosim torej kralja, če ima morda nekaj goldinarjev odveč. Bog mi tako pomagaj, kadar spravim koruzo v denar, bodem že vam plačal. Hkratu voščim mojemu milostljivemu kralju zdravje. Bog daj njemu in njegovi vladajoči rodovini dolgo življenje. Poleg tega poljubljam tudi visokorodni gospoj kraljici njene milostljive roke, in vse dobro želeč ostajam mojega milostljivega kralja udani sluga Peter Bati.“ Ta prošnja ni bila brez vspeha. Cesarska pisarna je že ukazala poizvedeti, kako so razmere Petra Batija, in pričakovati je, da dobi posojilo, katerega ne bode treba tako hitro vrniti.

— Umrli je v Hasreithu na Štajerskem devetintridesetletni mož, ker ga je v grlu oša picila, katero je po neprevidnosti požrl, ko je pil mošt. Grlo mu je začelo tako otekati, da ni mogel dihati in je umrl.

— Velike globe. V Bukovini so se godile velike sleparije pri carinskih uradih. Več uradnikov

so odstavili; ker so pospeševali sleparije. Tovarnarja Schlossberg in Stein morata plačati 340.000 gld. globe, ker sta pri pristojbinah državno blaginjo za veliko tisoč osleparila. Obema so konfiskovali vse premoženje.

Telegrami.

Schwarzenau, 4. septembra. Pri obedu so sedeli na desni strani avstrijskega cesarja nemški cesar, saksonski princ Jurij, nemški kanceler Caprivi in grof Kálnoky; na levi strani saksonski kralj, vojvoda vitemberški in princ Reuss.

Praga, 4. septembra. Med cesarjevim bivanjem v Pragi bodo v mestu in predmestjih razsvetljave in baklade.

Dunaj, 5. septembra. Turški veleposlanik Zia bej je pretrgal svoj odpust in se vrnil iz Opatije. — Stari pevec dvorne opere Draxler-Reichenau je umrl.

Zagreb, 4. septembra. Za slovesni sprejem Slovencev, ki se pripeljejo v nedeljo, se delajo velike priprave.

Kodanj, 5. septembra. Car, danski in grški kralj in druga visoka gospoda so se na povabilo švedskega kralja odpeljali loviti na otok Hveen.

Troyes, 5. septembra. Pri vojaških vajah so vsled solnčarice umrli trije vojaki.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je mehko, toda ob enem uplívno, delovanje prebavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odpretje. — Cena steklenici 10 kr. (300—178)

Tuji.

3. septembra.

Pri **Stonu**: pl. Escher z rodbino; Candolini, knjigovodja; Wasserman, iz Trsta. — dr. Leuz; Martin, zastopnik; Faber, potovalec; Fischl, Herman, Hirschsohn, Braisach, Kulka, Jauker, trgovec, z Dunaja. — Donati, uradnik, s soprogo, in Manhart, trgovec, iz Gradea. — Kramer, trgovec, iz Boglara.

Vozni red c. kr. priv. južne železnice.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj	Odhod 8:20 zvečer	7:30 zjutraj	1:20 popold.	9:— zvečer
Mürzzuschlag	11:45 po noči	10:35	5:36	1:48 po noči
Gradea	1:37	12:48 popold.	9:25 zvečer	5:50 zjutraj
Maribor	2:56	2:06	11:40 po noči	8:09 dopold.
Celje	4:24 zjutraj	3:23	1:54	10:18
Laški Trg	—	3:36	2:11	10:34
Rimske toplice	—	3:46	2:23	10:45
Zidani Most	4:57	4:03	2:47	11:27
Hrastnik	—	—	3:01	11:40
Trbovlje	—	4:16	3:10	11:49
Zagorje	—	4:22	3:19	11:57
Sava	—	—	3:34	12:11 popold.
Litija	—	4:40	3:47	12:23
Kresnice	—	—	4:— zjutraj	12:34
Laze	—	—	4:15	12:48
Zalog	—	—	4:27	12:59
Ljubljana	Prihod 6:05	5:12	4:40	1:11
Borovnica	—	5:41 zvečer	4:55	1:19
Logatec	—	6:11	5:31	1:53
Rakek	—	6:30	6:13	2:34
Postojna	7:33	6:45	6:43	3:03
St. Peter	7:55	7:07	7:05	3:24
Divča	8:20 dopol.	7:35	8:05	3:54
Nabrežina	9:03	8:16	8:44	4:32
Trst	Prihod 9:28	8:42	9:46 dopold.	5:37
			10:18	6:13 zvečer

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Trst	Odhod 8:— zvečer	8:— zjutraj	9:55 dopold.	6:20 zvečer
Nabrežina	8:40	8:39	11:—	7:11
Divča	9:36	9:31 dopold.	12:07 popold.	8:25
St. Peter	10:16 po noči	10:08	12:52	9:19
Postojna	10:35	10:26	1:17	9:45
Rakek	—	10:40	1:35	10:06 po noči
Logatec	11:07	10:57	1:57	10:30
Borovnica	—	11:16	2:24	11:01
Ljubljana	Prihod 11:50	11:39	2:55	11:32
Zalog	—	11:44	3:03	12:30
Laze	—	—	3:15	12:43
Kresnice	—	—	3:25	12:54
Litija	—	12:17 popold.	3:38	1:08
Sava	—	—	3:49	1:20
Zagorje	—	12:33	4:—	1:31
Trbovlje	—	12:39	4:14	1:45
Hrastnik	—	—	4:22	1:53
Zidani Most	1:07	1:18	4:30	2:02
Rimske toplice	—	1:28	4:51	2:24
Laški Trg	—	1:38	5:03	2:37
Celje	1:38	1:52	5:14	2:49
Maribor	3:14	3:09	5:34	3:10
Gradea	4:34 zjutraj	4:29	7:50 zvečer	5:35 zjutraj
Mürzzuschlag	6:59	6:40 zvečer	10:14 po noči	8:05 dopold.
Dunaj	Prihod 9:50 dopol.	9:35 po noči	2:12	11:57
			6:40 zjutraj	4:— popold.

Trikot-jopice

po **gl. 2.** — in višje dobé se pri
M. PODKRAJŠEK, (4-1)
špitalske ulice, Ljubljana.

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu določi prvo številko brezplačno, in iz katere more izprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (38)

Dva ali tri dijake

vzame prihodnje šolsko leto **8** v stanovanje in na hrano **8** upokojen učitelj. — Več se izve pri vredništvu tega lista ali pa v hiši na sv. Petra cesti št. 91, prvo nadstropje, v Ljubljani. (8-6)

izdelovatelj
cerkvene posode itd.
Ljubljana
sv. Petra cesta
št. 27.

Priporoča svoje izdelke prečistiti duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. (1339) 2

Na željo pošilja načrte in ilustrovane cenike.
Staro orodje in posode jemlje v popravilo.

Ravnokar je izšla v novi kaj lični
izdaji **molitvena knjižica** z naslovom:

Stezica v nebesa.

Bukvice
pridnim otrokom
mesto podobic.

Izdala in založila
J. in Z.

Četrtni tatis.

Radi primerne vsebine za otroke res
kaj prikladna knjižica velja pol trdo ve-
zana samo **10 kr.** komad. Dobiva se v
Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Cenilniki
zastonj
in franko.

Največja zaloga
šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se
dovoljujejo. (30-27)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno
trajno in ceno.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Priznано najceneja prodaja dobrih in trajnih
šivalnih strojev. (26-9)

Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.

Št. 6251

Oklic prostovoljne javne dražbe zemljišča.

Vsled privoljenja veleslavnega c. kr. okrožnega sodišča v Rudolfovem se na prošnjo c. kr. okraj-
nega sodišča v Velcih Laščah z dné 24. avgusta 1891, št. 4205,

prostovoljna javna dražba zemljišč

ml. Matije Kočevarjevih otrok iz Podturjaka zastopanih po materi kot varhinji Ani Kočevar
in sovarhu Matiji Kočevar iz Velcih Lašč vl. št. 11, 12 in 13 d. o. sv. Duh v Škrabčah ležečih
(občina Novavas Bloke) po posameznih parcelah, ali tudi skupno določi na

16. in 17. septembra 1891

na lici posameznih delov zemljišča v Škrabčah vsaki dan počenši ob 9. uri dopoldne.

Parcele gruntne in stavbene se bodo izklicale po cenah inventarnega zapisnika de pr. 12. maja
1887, št. 3679, in se le opomni, da znaša vrednost vseh treh zemljišč vkupe 5740 gold.

Upnikom na teh posestvih zavarovanim ostane prihranjena njih zastavna pravica ne gledé na
prodajno ceno.

Vsak kupec ima **takoj plačati 10 % kupnine** kot varščino in položiti **5 % skupila**
za pokritje dražbenih stroškov v roko sodnega poverjenika.

Sicer se pa morejo vpogledati natančni dražbeni uveti, zemljeknjižni izvleček in posestni list
v navadnih urah pri tem sodišču.

C. kr. okrajno sodišče Lož,

dné 27. avgusta 1891.

(3-2) 1347

Nepresegljivo za zobe!

I. Trnkóczy-jeva ustna voda,
aromatična, vpliva okrepčujoče, zabrani gnulobo zob ter odstrani iz ust nepri-
jeten duh. Velika steklenica 50 kr.

II. Trnkóczy-jev zobni prašek,
splošnje priljubljen, vpliva dokaj okrepčujoče, ter ohrani zobe čisto bele,
a 30 kr.

Navedeni sredstvi, o kojih je došlo mnogo zahvalnih pisem, sta vedno
sveži v zalogi v

lekarni Trnkóczy-jevi
poleg rotovža v Ljubljani.

Naročila z dežele preskrbé se z obratno pošto.

V Gradcu: Deželna lekarna Wend. pl. Trnkóczy-ja, Sackstrasse;
Na Dunaju: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Frančišku“ (zajedno
kemična tovarna), V., Hundsturmstrasse 113;
Na Dunaju: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII., Josef-
städterstrasse 30.
Na Dunaju: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radeckiju“, III., Radetzky-
Platz 17. (29)

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,
priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinj-
skega in vsakovrstnega poljedelskega
orodja, kovanje za okna in vrata, ce-
menta itd., sploh vsega v to stroko spa-
dajočega blaga. (18)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

Dijaki

se vsprejmo pod ugodnimi pogoji na
hrano in stanovanje
pri poštenej v sredi mesta blizu šol stanujočej
rdbini.
Natančneje se izve v prodajalnici gospé Ane
Hofbauer-jeve, Gledališke ulice št. 4. (1849) 4-2

Priporočilo.

Udano podpisani usojam si slavnemu občinstvu pripo-
ročati se za

narejanje oblek

vsake vrste. Ker sem se sedaj še na krojaškoobrtnem učilišču
v Ljubljani v prirojanju izvežbal, izdelujem obleke po naj-
novejši modi in kroji, in kakor poprej, zelo nizkih cenah.

Z odličnim spoštovanjem (1845) 3-2

LUKA HRIBERNIK,
krojaški mojster, v škofji Loki št. 90.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
v mestu in na deželi priporočam

svojo bogato zalogo

najraznovrstnejših

klobukov,

čepic za požarne brambe itd.

vse po najnovejšem kroju, fine in bolj priproste, izde-
lane iz močnega trajnega blaga, po najrazlič-
nejših cenah.

Sprejemam naročila na vsakovrstna

krznarska dela,

katera izdelujem v lastni delavnici.

V mnogobrojno nakupovanje uljudno vabim

(1328) spoštovanjem (15-8)

Anton Krejči,

klobučar in krznar,

Kongresni trg šte. 8 v Ljubljani.

Gg. dijakom dovoljujem prednostne cene.

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice šte. 9,

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v iz-
vršitev naročil vsakovrstnega

**cerkvenega umetnega kamno-
seškega dela,**

kakor: altarjev, obhajilnih miz itd.

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrst-
nejših po najnovejših načinih prav lično in iz različ-
nih vrst marmorja izdelanih

nagrobnihi spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri-
njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovo-
ljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brez-
plačno dvakrat na leto in sicer spomladi in pred
Vsemi svetimi.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se pri-
poroča v vsakovrstna

starbinska dela,

katera fino trpežno in ceno izvrši. (6-2)

**Naznanjam, da sem filijalo tik
mesarskega mostu opustil.**

Ravnokar je izšla molitvena knjiga

„Marija sedem žalosti“

posebno priporočena po visokočast. knezo-
škofjskem ordinarijatu.

Cena knjigi: (1)

vezani v platno	gld.	— 90
„ usnje, z marmornato obrezo	1	—
„ usnje, z zlato obrezo	1	10
„ usnje, z zlato obrezo in pozlačena	1	20
„ črni šagren, z rudečo obrezo	1	20
„ ružavi šagren, z zlato obrezo	1	30

Naprodaj pri Janezu Bonaču, knjigo-
vezu v Ljubljani. — Dobiva se tudi v „Katol.
Bukvarni“ v Ljubljani (10-2)

Tinktura za želodec,

katero iz kineske rabar-
bare, kerhlikovcovega lubja
in starih pomerančnih olup-
kov prireja **G. PICCOLI,**
lekar „pri angelju“ v
Ljubljani, je mehko, toda
ob enem uplivno, delo-
vanje prebavnih orga-
nov urejajoče sredstvo,
ki krepi želodec, kakor
tudi pospešuje telesno
odpretje. — Razposilja jo
izdelovatelj v zabojčkih po
12 in več steklenic. Zabojček
z 12 stekl. velja gl. 1.36, z
55 steklen., 5 Kg teže, velja
gl. 5.26. Poštno plača
naročnik.

(60-20) (60-52)

„Unio catholica“

zavod za vzajemno zavarovanje proti škodi

— na Dunaju, —

L. Bäckersstrasse 14.

Dopuščen z odlokom visocega ministerstva z dné 28. februvarija 1889, št. 2933.

Zavod zavaruje:

Premižno in nepremižno premoženje proti škodi po ognju, strelu in razletu.

Pri tej stroki zavarovanja sojamčijo prve vzajemne zavarovalnice za primeren del vsprejete
rizike; dalje zavaruje

cerkvene zvonove

proti prelomu ali razpoku, ter vabi k vdeležbi velečast. župniške predstojnike in župane.

Konečno posreduje zavod tudi pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti neizgodam.

V vseh zavarovalnih zadevah blagovolijo naj se dotični vdeležniki obrniti do **osred-
njega ravnateljstva** ali pa do podpisanega **generalnega zastopa**, katera radovoljno
pojasnjujeta in na vprašanje točno odgovarjata.

Po deželi oddajemo zastopništva proti priporočilu dotičnega gospoda župnika.
Kdor želi prevzeti zastopništvo naše zavarovalnice, naj se obrne z omenjenim
priporočilom do podpisanega generalnega zastopa v Ljubljani.

Ravnateljski svet:

Predsednik:

Leopold Stöger, stolni kustos sv. Štefana, infulevani
prelat, Nj. Svet. hišni prelat, namestnik nadkuratorja
I. avstrijske hranilnice itd.

Ravnateljstva sovetniki:

Czizek Anton, imajitelj menjačnice, borzni svetnik itd.
Detoma A., veleposestnik.
Egger Berthold Anton, korar v Klosterneuburgu, glavni
vrednik lista „Correspondenzblatt für den kathol.
Clerus“.

Grazer Josip, mešan in trgovec na Dunaji.
Hostnig Florijan, upravitelj imetja metropolitanske cerkve,
veleposestnik itd.
Mracek Josip, generalni tajnik „Krakorske vzajemne
zavarovalnice“.

Paletz Emanuel, Njegove Svetosti hišni prelat, dekan
in župnik v Hütteldorfu itd.

Porzer Josip, dr., odvetnik.

Seidl Karol, kanonik, tajni komornik Njegove Svetosti itd.

Stern Karol, knežnadškofjski svetnik, župnik na Du-
naju v Schottenfeldu.

Osrednji ravnatelj:

Edmund baron Kalbermatten.

**Nadzorovalni svet za generalni zastop v
Ljubljani:**

Klun Karol, kanonik in državni poslanec v Ljubljani.

Kolar Matija, stolni vikar itd. v Ljubljani.

Glančnik Jarnej, dr., odvetnik v Mariboru.

Mlakar Ivan, dr., semeniški profesor v Mariboru.

Vošnjak Miha, deželni in državni poslanec v Celji (Mali
Stajer).

Generalni zastopnik v Ljubljani:

Josip Prosenc.

(12-9)

Dunajska borza.

Dné 5. septembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	90	gld.	60	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	90	55		
Zlata renta 4%, davka prosta	109	90		
Papirna renta 5%, davka prosta	102	40		
Akeije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1020	—		
Kred tne akeije, 160 gld.	276	75		
London, 10 funtov stri.	117	25		
Napoleonodor (20 fr.)	9	31		
Cesarski cekini	5	58		
Nemških mark 100	57	57		

Dné 4. septembra.

Ogerska zlata renta 4%	103	gld.	15	kr.
Ogerska papirna renta 5%	109	50		
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	135	—		
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	147	50		
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	180	—		
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97	—		
Zastavna pisma	100	40		
Kreditne srečke, 100 gld.	185	25		
St. Genois srečke, 40 gld.	60	—		

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20	gld.	75	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	17	25		
Rudolfove srečke, 10 gld.	20	—		
Salmove srečke, 40 gld.	50	—		
Windischgrazove srečke, 20 gld.	49	—		
Akeije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	152	75		
Akeije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2707	—		
Akeije južne železnice, 200 gld. sr.	190	75		
Papirni rubelj	1	25		
Laških lir 100	46	95		

MERCUR menjarnična delniška
družba na Dunaju,
I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem
listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute
in devize.

Razna naročila izvrši se najtočneje.

Za nataganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice,
4½% zastavna pisma peštanske ogerske komer-
cijalne banke.

4½% komunalne obveznice ogerske hipotečne
banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podruž-
nice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z jedno

ogersko hipotečno promeso

à 1½ gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že dné 15. septembra!